

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG48O0015

ชื่อโครงการ โครงการศึกษาหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์พื้นบ้านในการสนับสนุนการท่องเที่ยว
จังหวัดเชียงราย

ชื่อนักวิจัย ปริญญา แก้วโพธิ์ ปทุมพร แก้วคำ กิตติยา กาวิละ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

E-mail Address : aoy_patumporn@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 พฤษภาคม 2548 – 30 เมษายน 2549

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจงานหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์พื้นบ้านที่มีอยู่ในเขตจังหวัดเชียงราย สำรวจผลงานที่ไม่ใช่สินค้า OTOP ที่ควรจะได้รับ การส่งเสริมและพัฒนา สำรวจรายการ และรูปแบบที่เป็นงานศิลปะอันควรค่าแก่การส่งเสริม อนุรักษ์และเผยแพร่และหาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาผลงานในรูปแบบที่เหมาะสม โดยมีขอบเขตการศึกษาด้านพื้นที่คือ จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ผู้ประกอบการ จำนวน 1200 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วย วิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา และนำเสนอเป็นตารางในรูปของการแจกแจงความถี่ การหาอัตราส่วนร้อยละ และทำการสัมภาษณ์ จัดเสวนา จากผู้ประกอบการ ผู้ผลิตสินค้า หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน จำนวน 60 ตัวอย่าง

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย สรุปได้ว่าสินค้าที่นิยมซื้อส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องประดับและงานแกะสลักไม้ และมีความคิดเห็นในระดับดีด้านความมีเอกลักษณ์ ความคงทนและประโยชน์ใช้สอย ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เลือกซื้อสินค้าประเภทงานแกะสลักไม้มากที่สุด และมีความคิดเห็นในระดับดีเรื่องความเหมาะสมของราคา การมีป้ายระบุราคาที่ชัดเจน ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีประโยชน์ต่อการใช้สอย สนองต่อประเพณี ฤดูกาลสินค้าระบุแหล่งผลิต มีคำแนะนำวิธีใช้ มีเอกลักษณ์แสดงถึงศิลปะท้องถิ่น ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ สรุปว่าสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ คือ เครื่องประดับ และมีความคิดเห็นในระดับดี เรื่องของความคงทน ประโยชน์ต่อการใช้สอย และบรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาจากการสำรวจและสัมภาษณ์พบว่า มีผลงานหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์พื้นบ้านอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ทุกอำเภอในจังหวัดเชียงราย มีประเภทงานแกะสลักไม้ เครื่องจักสาน เครื่องปั้นดินเผา ผ้าทอ และงาน

ประดิษฐ์จากผ้า งานเครื่องประดับ ของตกแต่งบ้าน และอื่น ๆ เช่น งานปูนปั้น ประติมากรรมของเล่น เป็นต้น มีแหล่งผลิตอยู่ตามอำเภอเมือง อำเภอเทิง อำเภอพาน อำเภอเชียงแสน อำเภอขุนตาล อำเภอเวียงชัย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอแม่จัน อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเชียงของ อำเภอป่าแดด และอำเภอแม่สรวย มีผลงานที่ไม่ใช่สินค้า OTOP แต่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา อาทิเช่น งานแกะสลักไม้ ที่ตำบลท่าสูด ตำบลป่าตาล ตำบลยางฮ่อม ตำบลริมกก เครื่องจักสาน ที่ตำบลแม่ข้าวต้ม ตำบลเวียงชัย เครื่องปั้นดินเผา ที่ตำบลเวียงกาหลง ผ้าทอและงานประดิษฐ์จากผ้า ที่ตำบลศรีดอนมูล ตำบลโยนก ตำบลสันมะค่า ตำบลศรีดอนชัย งานเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน ที่ตำบลผางาม ตำบลนางแล และอื่น ๆ เช่น งานของเล่น พื้นบ้านที่ ตำบลป่าแดด งานแกะสลักหินและหยก จาก ตำบลเวียงพางคำ ตำบลเหมืองแดง เป็นต้น งานที่ถือเป็นศิลปะควรค่าแก่การส่งเสริม อนุรักษ์และเผยแพร่ มีรายการต่าง ๆ เช่น งานแกะสลักไม้ บางส่วนของคุณสุวรรณ สามสี คุณคำจันทร์ ยาโน คุณ ศราวุธ ภูมะตัน งานเครื่องปั้นดินเผา บางส่วนของคุณทัน วิจิตต์ คุณสมรักษ์ ปันติบุญ งานผ้าทอ ของคุณแวนแก้ว ภิรมย์พลัด คุณบัวคลี พูวัน คุณยวน ธาณีวรรณ คุณบัวสอน รัชศิลป์ งานแกะสลักหินและหยก ของคุณ นริศ รัตนวิมล งานอื่น ๆ ประเภทงานประดิษฐ์ของเล่น ของคุณแม่แสง สุธรรมนา คุณอ่อนแก้ว อุปละ

สำหรับแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาได้ข้อคิดเห็นว่า ควรมีการสนับสนุนให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการองค์กร ส่งเสริมการตลาด พัฒนามาตรฐานสินค้าสู่ความเป็นมาตรฐานสากล จัดตั้งเครือข่ายงานหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ให้ความรู้ทางด้านศิลปะและภูมิปัญญาพื้นบ้าน จัดฝึกอบรมทักษะความรู้ การผลิตภัณฑควรจะมีเอกลักษณ์ประจำถิ่น ภาครัฐควรเข้ามาดูแล ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง และช่วยประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย การผลิตงานหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์พื้นบ้านต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัว ความเป็นสากลจากประโยชน์ใช้สอย ภาครัฐและภาคเอกชนควรจะมีการสนับสนุนโดยการให้ความรู้ด้านการออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ เทคนิคการขาย การบริการ ตระหนักถึงจรรยาบรรณการผลิต เน้นการใช้วัสดุภายในท้องถิ่นให้มาก มีการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างผู้ประกอบการและผู้ผลิต จัดโครงการพัฒนาศักยภาพในการผลิตสินค้าหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์พื้นบ้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลงาน

คำหลัก : หัตถกรรมและผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน / หัตถกรรมจังหวัดเชียงราย

Abstract

Project Code : RDG48O0015

Project Title : A Study of Handicrafts and Local Products to Promote Chiang Rai
Province's Tourism

Investigators Parinya Kaewpoh, Patumporn Kaewkhum, Kittiya Kawila
Chiangrai Rajabhat University

E-mail Address : aoypatumporn@hotmail.com

Project Duration : 1 May 2005 – 5 July 2007

The purposes of this study were to survey handicrafts and local products found in Chiang Rai Province and non-OTOP products, as well as products with its packages of handicrafts and local products, and to find out the on-going strategies for the development of handicrafts and local products in selected areas of Chiang Rai Province. Four hundred respondents out of such focus group were randomly sampled. These included Thai and foreign tourists, entrepreneurs, and producers of handicrafts and local products. For data gathering, the research instrument drawn for this study was a set of questionnaires. The data with applications of descriptive techniques were systematically analyzed by frequency distribution, and percentage; were then presented with charts. Panel discussions on on-going strategies for the development and promotion of handicrafts and local products were conducted with the research project.

The findings of the study revealed that most female tourist, merchants, aged between 20 -30 years, and earned a bachelor's degree, as well as less than 5,000 baht of their monthly payments. In addition, house decorations and wood-carving products were mostly preferred for the tourists' buying. All the 8 aspects of the tourists' opinions towards handicrafts and local products were apparent that the Thai tourists' opinions were at a higher to the highest level in terms of their product identities, endurance, and utilization; otherwise, all the aspects of the foreign tourists' opinions towards Chiang

Rai's handicrafts and local products were stated that most male retired foreign tourists aged up to 60 years, and earned graduate degree, coming from the United States of America. Moreover, wood-carving products were mostly preferred for their buying. In fact, all the 8 aspects of the foreign tourists' opinions towards handicrafts and local products were at a higher to the highest level in terms of its reasonable prices, price taxes, product packages, non-chemical uses, various utilization of products, traditional reflections with its beliefs, names of manufacturers, product usages, as well as its local identities.

As for the entrepreneurs' opinions towards handicrafts and local products in selected areas of Chiang Rai Province, it was stated that most female entrepreneurs aged between 41 – 51 years, and earned primary education diploma, as well as 5,000 – 10,000 baht of their monthly payments. In addition, decorations were mostly preferred for their buying. The findings of all the aspects were apparent that the entrepreneurs' opinions towards handicrafts and local products were at a higher to the highest level in terms of product endurances, utilization, packages, and non-chemical uses.

Overall, in order to promote the on-going strategies for the development and enhancement of handicrafts and local products designed by local artists and inherited by their artist experiences, rustic life existence, cultural identities, traditional customs, ritual ceremonies and beliefs, it was suggested that the provisions for the enhancement of the local handicraft producers' awareness of local product identities on such community's ways of life, traditional cultures, social values, and aesthetic expressions be required. At present, in order to maintain and develop handicrafts and local products available in our ways of life, as well as economic and social developments, it was recommended that the provision for the enhancement of such community's databases on local handicrafts be required.

Key Word : Handicrafts and Local Products / Chiang Rai Handicrafts